

Innhold

Innledning - nøkkel-informasjon

Område-historikk

Arkitektur/beliggenhet

Kunstprosjektene

Fremdriftsplan

Budsjett

Prinsippkisse Sagatangen Helsehus, Stein Halvorsen Arkitekter AS

Innledning

Gran kommune bygger nytt helse og omsorgssenter på Sagatangen ved Jarenvannet. Oppstart var i januar inneværende år.

Når bygget står ferdig tidlig i 2028, vil det huse 100 sykehjemsplasser, 16 omsorgsboliger med heldøgns bemanning, fastlegekontor og en rekke spesialisthelsetjenester fra Sykehuset Innlandet.

I tillegg til de medisinske tjenestene vil helsehuset få kultursal med kafeteria, aktivitetssal med treningsapparater og storkjøkken.

Kostnadsrammen for hele byggeprosjektet er på kr. 1 000 409 000 kroner, inkludert merverdiavgift

Totalramme for kunstprosjektet er 2,5mill.

Arkitekt: Stein Halvorsen Arkitekter AS

Landskapsarkitekt: Østeng & Bergo AS

Samspilledelse: T2 Kristian Moen

Kunstkonsulent: Marit Arnekleiv

Samlet bygningsvolum Sagatangen Helsehus. Illustrasjon: Jakub Stroiński/Stein Halvorsen Arkitektkontor

Bakgrunn/ Område-historikk

Allmenningsanlegget på Sagatangen i 1950. Foto: Widerøe's Flyveselskap A/S/ Randsfjordmuseet.

Slake skogkledde åser omkranser et rikt kulturlandskap der jordbruk og skogbruk har vært og er en viktig ressurs. Bygda har også ei rik historie som springer ut fra tilgangen på vannkraft. Teglsteinsfabrikker, potteri, garveri, fargerier og flere sagbruk har vært virksomheter som i perioder har gitt arbeid til mange i bygda. I dag er Gran blitt et attraktivt sted å bosette seg for folk som pendler til blant annet Oslo.

Sagatangen ligger i sørenden av Jarenvannet i gåavstand til Gran sentrum. I sin tid het området Garveritangen siden det både lå garveri og fargerier på området. Garveriet var virksomt fra 1865 og frem til tomte ble solgt til Gran Allmenning i 1918. Fargeriet gikk gradvis over til veveri og produserte stoffer til bl a til Hadelandsbusserullen. Denne virksomheten varte til etter 2.verdenskrig. Gran Allmenning satte i gang produksjon av trevirke først i 1930 og etter det ble navnet på området gradvis endret til Sagatangen. Sagbruket var i drift frem til 1970. En byggevareforretning ble så etablert og var virksom fram til rundt 2005. Sagatangen har opp gjennom tidene vært en populær badeplass. Et badehus ble på 1930-tallet satt opp av Gran krets av Norges livredningsselskap. Kretsen arrangerte jevnlig svømmekurs og svømmekonkurranser. Det ble også arrangert pilkekonkurranser på Jarenvannet og flypionerer landet på isen i perioden før 2.verdenskrig.

Kilder: Årbok for Hadeland 2025, «Fra garvertange til sykehjemstomt» Harald Hvattum.

Arkitektur/beliggenhet

«Det samlede bygningsvolumet er stort, men det er utformet med hensyn til omgivelsene og eksisterende bebyggelsesstruktur. Sentret er organisert i fem bygningsvolumer plassert i en landsbystruktur så det fremstår nedskalert og tilpasset omgivelsene - et svært viktig grep for å dempe institusjonspreg iht. Husbankens premisser. Bygningene er bundet sammen med gang- og broforbindelser, som er med på å definere de ulike uterommene og ramme inn den flotte utsikten mot Jarenvannet.» steinhalvorsenarkitekter.no

«Tomten er omsluttet av et grønt vegetasjonsbelte med viktige biotoper. Naturen er en av tomtens viktigste kvaliteter og blir en sentral del av det nye anlegget. Stedstilpasning, arbeid med naturkvaliteter, flytting og replanteing av eksisterende vegetasjon, og naturbasert overvannshåndtering er viktige elementer i prosjektet. Sagatangen lokalmedisinske senter blir et særegent, stedstilpasset anlegg som ivaretar og videreutvikler stedets kvaliteter og potensiale.

Med dette som utgangspunkt etableres et unikt senter, hvor det blir godt å bo og leve både for mennesker, dyr og planter.» *Østengen og Bergo Landskapsarkitekter MNLA*

Fra Torget og gangområde langs elva Vigga. Fra tidligere illustrasjon: Jakub Stroiński/Stein Halvorsen Arkitektkontor

Det er laget en detaljert utomhusplan der gangarealene etableres fra inngangen i øst gjennom Allmenningen til et ute/inneamfi . Amfi et med trapp tar opp i seg de naturlige nivåforskjellene på tomten, og fører ned til Torget som ligger utenfor kafeteria og hovedinngang. Ei gang og kjørebri over elva Vigga binder uteareal rundt torget til p-plass på andre siden av elva. Elva er en naturlig avgrensning av tomten vestover. Ulike typer hager er anlagt langs ene siden av bygningsmassen mot øst; *Fysioterapihage, Sanseshage, Gårdshage, og Hagen*.

Nordover avgrenses området med en tange ut i Jarenvannet. Dette området er regulert til friluftsområde med gangveier mot Gran sentrum.

Deler av områdene rundt Jarenvannet er naturreservater. Jarenvannet er en næringsrik sjø med en stor fiskebestand. Vegetasjonen rundt vannet gir grunnlag for et rikt dyre og fugleliv.

Med sekvenser av ulike uterom og møteplasser åpner prosjektet Sagatangen Helsehus opp mot nrområdet og slipper naturen tett inn på arkitekturen.

Det vil være naturlig å se arbeidet med kunstprosjektene på Sagatangen i sammenheng med arbeidet med den pågående stedsutviklingen i Gran sentrum og friluftsområdene ytterst på Sagatangen.

Kunstprosjektene

Overordnet ide

Helsehuset skal være et sted åpent for alle i alle aldre, og kunstutvalget ser det som viktig at dette gjenspeiles i kunsten. Kunsten på Sagatangen skal først og fremst bidra positivt til hverdagen til beboerne, ansatte og besøkende. Vitalitet er et stikkord som utvalget ønsker skal kunne reflekteres i de ulike kunstprosjektene.

Kunstprosjektene skal kunne åpne opp for opplevelser på ulike plan og kunne kommunisere til hver enkelt uavhengig bakgrunn og alder. Noen av verkene kan speile ei fortid men også snakke til samtiden og inneha kvaliteter som vil være meningsbærende inn i en framtid. Tanker om at en generasjon kan ha minner om kunsten på Sagatangen som neste generasjon også har mulighet til å oppleve og viderebringe til en ny generasjon, er en ramme som kan anvendes og tenke ut fra inn i planleggingen videre.

Kunst i uteområdene

Kunsten i uteområdene skal like mye invitere til bruk som å oppleves på avstand. Dette vil kunne generere en ekstra dimensjon i opplevelsen for beboerne; at kunsten bidrar til å skape aktivitet og liv på uteområdene.

Kunsten vil være plassert slik at den kan betraktes fra beboerrom/stuer henholdsvis i Allmenningen og/eller i nærheten av Torget. Bestandige materialer vektlegges.

Fra Allmenningen. Illustrasjon: Jakob Stroiński/Stein Halvorsen Arkitektkontor

Kunst i fellesområder inne

Selve bygningsvolumene er i massivtre. Definerede områder innomhus, betegnet som helligvegger (Ingen kabler i vegg), vil egne seg godt til ulike kunstuttrykk.

Kunsten vil i hovedsak befinne seg i kultursalen og på stuene i de ulike avdelingene.

Kultursalen

Deler av amfiet strekker seg fra uteområdet og inn i kultursalen. To vegger i heltre omkranser amfiet inne og knytter kontakt til uteområdet via store glassflater. Begge veggene kan være aktuelle for et kunstprosjekt som også kan betraktes utenfra. Det vil på noen flater i de to veggene være behov for å montere lyddempende plater, men dette må ses i sammenheng med plassering av kunstverket.

Det vil i hovedsak bli vurdert arbeider i tre og/eller tekstil. Utvalget ønsker at bruk av farger blir vektlagt. Dette er også et element som speiler historia til stedet med fargeriet på tangen. Tematisk kan stikkord være fabuleringer og drømmer der formspråket kan være abstrakt eller figurativt.

Stuene/gangarealer

Det er satt av et mindre beløp i kunstbudsjettet til innkjøp av kunst til stuer og eventuelt andre fellesarealer.

Det kan bli aktuelt å øke omfanget dersom det ikke oppstår nevneverdige uforutsette utgifter. Stillingstagen til innkjøp gjøres etter at kunstoppdragene til kultursal og uteområder er godt i gang.

Det vil kunne vurderes kunstverk i ulike teknikker, men i hovedsak veggmontert.

Fra trapp og amfi

Organisering:

Kunstutvalget består av:

Representerer	Navn	Epost
Kunstkonsulent	Marit Gunhild	m-arnek@online.no
Eldrerådet	Björg K. Haugsbakken	bkhaugsb@gmail.com
Gran Kommune	Inger Astri Kobbavik Brundtland	inakobbavik@gmail.com
Gran Kommune(Eiendom)	Gard Olsen	Gard.olsen@gran.kommune.no
Byggherrerepresentant	Kristian Moen	Kristian.moen@t-2.no

Kunstutvalget godkjenner kunstplanen, vurderer søknader i forbindelse med prekvalifisering og konkurranser og vedtar kunstprosjekter.

Kunstutvalget med kunstkonsulent har løpende dialog med kunstnerne som er engasjert.

Gjennomføring:

Kunstoppdrag

Med en Åpen prekvalifisering inviteres kunstnere til å melde sin interesse både for kunstprosjekter i uteområdet og kultursalen. Dette annonseres i Koro sin oppdragsportal og via OKIOR/ kunstsentrene i Innlandet.

Del 1 uteområdet

På grunnlag av innsendte porteføljer, inviteres tre kunstnere til egenpresentasjoner hvor av to går videre til konkurranse om skisseprosjekt

Del 2 kultursalen

På grunnlag av innsendte porteføljer, inviteres tre kunstnere til egenpresentasjoner hvor av to går videre til konkurranse om skisseprosjekt

Det vil også være mulig for utvalget å invitere inn andre kunstnerskap som utvalget mener er viktig å få belyst.

Del 3 Stuene/gangarealer

Utvalget vil vurdere innkjøp av kunstverk som fortrinnsvis kan monteres på vegg i stuer og gangarealer. Det kan være aktuelt med atelierbesøk for å velge ut kunstverk, eventuelt at kunstner produserer f.eks en serie trykk eller fotografier på bestilling.

Krav til kunstverkene

Det vil være viktig å etterstrebe høy kvalitet både når det gjelder kunstnerisk innhold, materialvalg, og teknisk gjennomføring. Til kunsten ute vil det stilles høye krav til materialer og teknikk som kan tåle en røff bruk. Når kunsten monteres må det sørges for at verket blir forsvarlig sikret.

Kunstner utarbeider drift og vedlikeholdsplan med materialbeskrivelser.

Fremdriftsplan

2025

Desember Oppstartsmøte kunstutvalget

2026

Januar -mars Møter i kunstutvalget og med prosjektleder

Mars Kunstplan vedtas av kunstutvalget

April Utlysing Åpen prekvalifisering

Mai Kunstutvalget velger kunstnere som inviteres til egenpresentasjoner for uteområde og kultursal

Juni Egenpresentasjon av kunstnere til kunst i kultursalen og uteområde

Valg av kunstnere til konkurranser, befaringer

September Eventuelle nye befaringer da bygningsvolumene vil fremstå mer avklart

November Konkuranseprosjektene for uteområdet og kultursalen presenteres for kunstutvalget

Valg av kunstnere til kunstprosjekter for begge områdene kunngjøres

Oppstart av forprosjekter, kultursal, uteområde

2027

Februar Foreløpig gjennomgang av skissemateriale kultursal og uteområde for nødvendige avklaringer

Mars	Godkjenning av forprosjektene
Fra april	Oppstart produksjon
September	Status, nødvendige avklaringer vedr. de to oppdragene. Dersom plassering i uteområdet og størrelse på fundament er avklart, forsøkes dette implementeres i andre anleggs-arbeider i løpet av høsten. Starte arbeidet med innkjøp av kunst til stuene.
2028	
April/Mai	Montering av begge kunstprosjektene og kunst til stuene Utarbeidelse av drift og vedlikehold Overtagelsesforretning

Budsjett

Skulptur Almenningen /Torget	800.000.-
Konkurransse/Kunstnerpresentasjoner	165.000.-
Kunst på vegg Amfi	800.000.-
Kunst på vegg i stuer	140.000.-
Innramming, eldre kunst	43.000.-
Bkh-avgift 5% av kunstbudsjettene 1.740.000.-	87.000.-
Honorar kunstkonsulent	250.000.-
Dokumentasjon, skilting	15.000.-
Uforutsette utgifter	200.000.-
Totalt	2.500.000.-

Alle summer er eks. moms

